

İstanbul Elektrik işleri umum müdürlüğünün teşkilât ve işletmesine dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 9/VII/1938 - Sayı : 3955)

No.
3481

Kabul tarihi
22 - VI - 1938

BİRİNCİ MADDE — Satın alınan İstanbul elektrik şirketi tesisatının idare ve işletilmesi için hükmî şahsiyeti haiz ve (İstanbul elektrik işleri umum müdürlüğü) adile Nafia vekâletine bağlı bir idare kurulmuştur.

İKİNCİ MADDE — Bu idarenin vazifeleri:

Satın alma mukavelesindeki şartlara göre tesellüm muamelesini yapmak;

Satın alma mukavelesinin tenin ettiği hak ve menfaatleri istifa ve tahmil ettiği vecibeleri ifa etmek;

İstanbulun Rumeli, Anadolu yakaları ile civarında ve adalarda elektrik kudreti tevzi etmek üzere elektrik tesisatının tanzim, ıslah, tevsi ve tadiline ve işletmesine hâdim bütün muamele ve teşebbüslerde bulunmaktır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Hâlen tatbik edilmekte olan tarifelerin ve idare ve işletme ve tesise müteallik usul ve esasların icabına göre usulü dairesinde tadil ve tebdiline Nafia vekili salâhiyetlidir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Umum müdür uhdesinde bulundurduğu vazife ve hizmetleri ve girişeceği taahhüdlere Nafia vekilinden alacağı direktif dahilinde ifa eder.

BEŞİNCİ MADDE — İstanbul elektrik işleri umum müdürlüğü ticarî usullere göre işletilir. Muameleleri arttırma, eksiltme ve ihale ve muhasebeî umumiyeye kanunlarına ve Divanı muhasebatın vizesine tâbi değildir.

Memurin, maaş ve Devlet memurları maaşatının tevhid ve teadülü hakkındaki kanunların hükümleri bu idare memurları hakkında tatbik edilmez.

ALTINCI MADDE — Her takvim senesinin hitamından itibaren altı ay içinde idarece usulü dairesinde bir bilânço tertib edilerek tedkik edilmek üzere bir nüshası Divanı muhasebata tevdi edilir.

YEDİNCİ MADDE — Divanı muhasebatça bilânço hesabat kayıtları ile tatbik ve muhtevi olduğu makbuzat ve sarfiyat muameleleri idarenin mevcut usul, nizam ve kararlarına uygun olup olmadığı araştırılmak suretile tedkik olunur.

Tedkikatın hitamında bilânço Divanı muhasebattan tanzim edilecek bir raporla birlikte Büyük Millet Meclisine takdim olunur.

SEKİZİNCİ MADDE — İstanbul elektrik şirketinden alınan menkul ve gayrimenkul emval, eşya, alât ve edevat ve sair kıymetlerin müfredat itibarile bir defteri tanzim olunur. Bu emvalin kıymetleri yekûnu ile mevcut mütedavil sermayeye umum müdürlüğün sermayesini teşkil eder.

DOKUZUNCU MADDE — Umum müdürlüğün istifa edeceği her türlü varyanttan :

- A) İdare ve işletme ve sair bilûmum masraflar;
- B) Belediye hiesesi;
- C) Mübayaa taksitleri karşılığı olarak Hazineye tevdi edilecek mebalığ;
- D) Teddid akçeleri;

Çıkarıldıktan sonra geri kalan safi hasılatın % 10 u fevkalâde masraflar ile kâr ve zarar hesabında vukuu melhuz açığı karşılamak üzere ihtiyat akçesi olarak indirilir ve mütebakisi tesisatın ıslah ve tevsiine sarfolunur.

Islah ve tevsiat işleri tamamen bittikten sonra kalan mebalîğ İstanbul şehrinin imarına Hükûmetçe tahsis edilmek üzere ihtiyata alınır.

ONUNCU MADDE — İşletmenin belediyeye devrine kadar tesisatın ıslah ve tevsii için celbedilecek her türlü malzeme, makine, alât, ve edevat ve kablolar gümrük resminden muaftır.

ON BİRİNCİ MADDE — İstanbul elektrik işleri umum müdürlüğüne aid mallar Devlet malı hükmündedir. Bunları çalanlar, ihtilâs edenler, zimmetine geçirilenler veya her ne suretle olursa olsun suiistimal edenler Devlet malları hakkında ika olunan bu gibi cürümlere terettüb eden takibat ve cezalara tâbi tutulurlar.

ON İKİNCİ MADDE — Umum müdür Nafia vekilinin inhası üzerine müşterek kararname ile, diğer memur ve müstahdemler Nafia vekili tarafından tayin olunurlar.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — İstanbul elektrik işleri umum müdürlüğüne memur ve müstahdemlerinin kadrosu Nafia vekili tarafından tesbit olunur.

Ancak işletmenin ihtiyacı için umum müdür lüzumu kadar muvakkat müstahdem kullanabilir.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — İstanbul elektrik işleri umum müdürlüğü dahilî muamelelerinde, eşhas ve müessesat ile münasebetlerinde hususî müesseseler ahkâm ve kaidelerine tâbidir. Memur ve müstahdemleri hakkında da aynı ahkâm cari-dir. Bunlar hakkında memurun muhakemat kanunu tatbik edilmez.

ON BEŞİNCİ MADDE — İstanbul elektrik işleri umum müdürlüğünün fennî veya idarî işlerinde çalıştırılmak ve hizmet müddetleri azamî beş yıl olmak kaydı ile lüzum görülecek yabancı mütehassısların celbine ve bunlarla mukaveleler akdi-ne Nafia vekili mezundur.

ON ALTINCI MADDE — İstanbul elektrik işleri umum müdürlüğü kadrosunda istihdamlarına Nafia vekilince lüzum görülecek maaşlı Devlet memurlarile Nafia vekâletine bağlı idareler memurlarının işletmenin İstanbul belediyesine devri tarihine kadar bu idarede geçecek olan hizmet müddetleri yalnız terfi haklarına müessir olmak üzere mensub oldukları idareler kanunları hükümlerine göre hizmet müddetlerine ilâve olunur.

Kezalik Nafia vekâleti veya bu vekâlete bağlı idareler memurlarından lüzum ve zaruret görülenerin bu idarede muvakkaten veya vekâleten istihdamları caizdir. Bu suretle istihdam edilecek olanlar kadro maaşlarını mensub oldukları idarelerden almakla beraber muvakkat veya vekâlet suretile istihdam edildikleri müddetçe kendilerine ayrıca Nafia vekâletince tensib edilecek miktarda yevmiye veya vekâlet ücreti verilir. Bu ücretler elektrik işleri umum müdürlüğü bütçesinden tediyeler olunur.

ON YEDİNCİ MADDE — Umum müdürlüğün devralacağı gayrimenkullerin devir ve tesciline aid muameleler ve evrak damga resmine ve diğer resim ve harçlara tâbi değildir. Elektrik cereyanının açılması, kesilmesi veya arıza hakkında aboneler tarafından umum müdürlüğe yapılacak müracaatlar yazı ile olduğu takdirde damga resminden muaftır.

Umum müdürlüğün kazanç vergisi bu vergiye tâbi kârının % 12 si nisbetinde alınır.

ON SEKİZİNCİ MADDE — İstanbul elektrik işleri umum müdürlüğünün deruhde ettiği hizmetlerin ifasına muktazi arazi ve arsalarla binalar, belediyelere yapılacak istimplâk hakkındaki kanun hükümlerine göre istimplâk olunur.

ON DOKUZUNCU MADDE — Umum müdürlük uhdesinde bulundurduğu bütün tesisat ve teferruatı ve mağaza mevcudlarını 1 - I - 1934 tarihinden evvel olmamak üzere İcra Vekilleri Heyeti kararile İstanbul belediyesine devreder. Bu takdirde devir tarihinden itibaren İstanbul elektrik şirketinin bakiye mübayaa taksitleri karşılığı vadelerinde İstanbul belediyesince Hazineye yatırılır.

MUVAKKAT MADDE — İstanbul elektrik şirketinin satın alınmasından evvelki zaman zarfında mukavele ve şartnamesine uygun olmıyan bazı muamelelerini Hükûmete ihbar etmiş ve bu ihbarları sabit görülmüş olanlara İcra Vekilleri Heyeti kararile umum müdürlük hâsılatından tesviye edilmek üzere münasib görülecek ikramiyeler verilir.

YİRMİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

YİRMİ BİRİNCİ MADDE — Bu kanunun tatbikına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

1 temmuz 1938

<i>Cumhuriyet Reisiğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	23 - VI - 1938 ve 1/1109
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reisiğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	1 - VII - 1938 ve 4/524
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa 26 102,216,261:263,266,267,279:282